Dosarul nr. 2c-1213/24

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

15 ianuarie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Central
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Petru Harmaniuc
Grefier Andreea Goreacii

examinând în sediul instanței, în ședință publică și în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „ROLF-BAC” SRL împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Veronica Casian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material prin încasarea sumei derivată din hotărârea neexecutată, dobânzii de întârziere, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată –

a c o n s t a t a t :

La 21 mai 2024, FPC „ROLF-BAC” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Veronica Casian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material prin încasarea sumei derivată din hotărârea neexecutată, dobânzii de întârziere, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii FPC „ROLF-BAC” SRL a relevat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sectorul Centru nr. 2-1551/06 din 18 iulie 2006, precum și prin hotărârea suplimentară din 04 august 2006, a fost admisă acțiunea înaintată de ***** Elena împotriva FPC „ROLF-BAC” SRL cu privire la ilegalitatea concedierii din serviciu, și încasarea în beneficiul ei a sumei de 5 280 le cu titlu de compensație alternativă în locul restabilirii la serviciu, suma de 11 1456, 67 lei cu titlu de salariu ratat, dobânda de întârziere în mărime de 37 314 lei, compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 812, 31 lei, diferența de salariu în baza schemei de încadrare și cel real în sumă de 2 880 le, pagubă morală în sumă de 1 760 lei și cheltuieli de judecată.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2006, apelurile declarate de FPC „ROLF-BAC” SRL și ***** Elena au fost respinse, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2007 recursul declarat de FPC „ROLF-BAC” SRL a fost admis parțial, cu modificarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare prin micșorarea cuantumului diferenței de salariu de la 2 880 lei până l 720 lei și a dobânzii de întârziere de la 37 314 lei până la 6 480 lei.

Reclamantul a arătat că, în urma executării hotărârilor menționate după devenirea definitivă, au fost achitate anumite sume în beneficiul Elenei *****, însă ca urmare a modificării soluției în recurs, a apărut temei pentru întoarcerea executării.

În acest sens, FPC „ROLF-BAC” SRL a depus o acțiune separată cu privire la întoarcerea executării, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 în cauza nr. 2 - 3920/07, s-a dispus încasarea de la ***** Elena în beneficiul FPC „ROLF-BAC”

SRL a sumei de 30 834 lei, reprezentând plăți efectuate în plus. Hotărârea a devenit irevocabilă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2008.

Potrivit celor invocate, titlul executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 în cauza nr. 2 - 3920/07 a fost înaintat spre executare, însă executarea a avut loc parțial, fiind recuperată doar suma de 10 547,31 lei din mijloacele depuse anterior cu titlu de cauțiune de către reclamant cu ocazia declarării recursului la Curtea Supremă de Justiție. De la ***** Elena nu s-au încasat sume ca rezultat al activității executorilor judecătorești.

FPC „ROLF-BAC" SRL mai menționează că, restanța în baza titlul executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 în cauza nr. 2 - 3920/07 constituie suma de 20 286, 69 lei.

Ulterior, titlul executoriu eliberat în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 în cauza nr. 2 - 3920/07 a fost restituit de către Oficiul de executare Botanica în decembrie 2008 și decembrie 2009, motivându-se că debitorul Elena ***** nu dispune de bunuri sau mijloace bănești ce ar putea fi urmărite.

A mai relatat reclamanta că ulterior, la 17 mai 2010 din nou a prezentat titlul executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 în cauza nr. 2 - 3920/07 spre executare silită la Oficiul de executare Botanica.

Ulterior, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești, FPC „ROLF-BAC" SRL a dobândit dreptul de a solicita constatarea încălcării acestui drept și repararea prejudiciului suferit.

În temeiul acestei Legi, a depus la 17 septembrie 2011 la Judecătoria Chișinău, sectorul Râșcani cerere de chemare în judecată, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 20 286,69 lei cu titlu de prejudiciu sub forma sumei neîncasate de la Elena *****, suma de 8 185, 68 lei cu titlu de prejudiciu material sub forma dobânzii de întârziere și 40 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea nr. 2 - 230/11 din 19 ianuarie 2012, Judecătoria Chișinău, sectorul Râșcani a admis parțial acțiunea, a constatat încălcarea dreptului FPC „ROLF-BAC" SRL la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 20 noiembrie 2007 și a dispus încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 8 158, 68 lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, pretențiile au fost respinse, iar soluția a fost menținută irevocabil de Curtea de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012, suma fiind ulterior achitată de Stat prin intermediul Ministerului Finanțelor.

Menționează și faptul că, suma de 8 158, 68 lei achitată de către Ministerul Finanțelor în baza hotărârii din 19 ianuarie 2012 constituie prejudiciul material sub forma de dobândă de întârziere calculat pentru perioada de 3 ani (august 2008 – august 2011).

La 24 mai 2013, în vederea valorificării drepturilor sale, a depus cererea nr. 41136/13 la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, invocând încălcarea art. 6 §1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1, generate de neexecutarea îndelungată a hotărârii judecătorești și lipsa unui remediu intern efectiv.

Cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova la 01 septembrie 2015, iar prin hotărârea din 18 ianuarie 2024, pronunțată în cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova, Curtea a constatat încălcarea drepturilor garantate și a acordat FPC „ROLF-BAC" SRL suma de 1600 euro cu titlu de prejudiciu moral și 250 euro pentru costuri și cheltuieli.

În acest sens, hotărârea CtEDO în partea FPC „ROLF-BAC” SRL a fost executată de Ministerul Finanțelor în termenul stabilit.

Cu toate acestea, FPC „ROLF-BAC” SRL a relevat că, la 14 februarie 2024 a depus cerere prin poșta terestră către executorul judecătoresc Veronica Casian, recepționată la 14 februarie 2024, solicitând informația despre derularea procedurii de executare a titlului executoriu nr. 2-3920/07, însă nu a primit niciun răspuns.

FPC „ROLF-BAC” SRL pretinde că oficiile de executare nu au depus diligența necesară pentru identificarea bunurilor debitorului și valorificarea acestora, limitându-se la acțiuni formale, fără a intra în esența situației patrimoniale a debitorului. A subliniat că, deși debitorul avea aparent activitate economică și surse de existență, executorii nu au întreprins măsuri eficiente pentru urmărirea veniturilor sau a eventualei pensii, ceea ce denotă o pasivitate incompatibilă cu obligațiile statului.

Atât oficiile de executare, cât și instanțele judecătorești sunt organe ale statului, chemate să asigure protecția efectivă a drepturilor persoanelor, iar statul poartă răspundere pentru prejudiciile cauzate prin activitatea necorespunzătoare a acestora.

În opinia sa, activitatea insuficientă a executorului judecătoresc a condus la o încălcare a art. 6 din Convenție, prin crearea unei aparențe de activitate, dar fără măsuri reale și eficiente de executare, or pe parcursul executării s-a încercat să se creeze impresia că executorii își îndeplinesc obligațiile, invocând faptul că de la debitorul Elena ***** ar fi fost încasată suma de 10 547,31 lei, însă în realitate aceasta reprezenta suma depusă anterior de reclamant cu titlu de cauțiune pe contul oficiului de executare Botanica, în procedura de recurs la Curtea Supremă de justiție, restituită după modificarea hotărârilor instanțelor inferioare, și nu o recuperare efectivă de la debitor.

De asemenea, reclamantul a susținut că activitatea executorilor a fost una promptă doar în faza în care s-a solicitat executarea hotărârii instanței de fond împotriva sa, dar ulterior, în etapa întoarcerii executării, aceștia au manifestat o pasivitate vădită, fără a întreprinde măsuri concrete pentru realizarea dreptului recunoscut.

Debitorul Elena ***** a fost observată deseori prin oraș cu cumpărături de sume considerabile, era observată în instituții precum ÎS „Statistica”, ceea ce denotă că activează oficial sau neoficial, presupunând și existența unor surse de venit, însă executorii nu au întreprins măsuri reale pentru a identifica și urmări aceste venituri.

Mai mult, aceștia s-au limitat la demersuri formale, fără a analiza în mod efectiv situația patrimonială a debitorului, inclusiv veniturile necesare pentru acoperirea cheltuielilor curente sau eventualele drepturi la pensie, având în vedere vârsta acesteia.

Reclamantul a concluzionat că hotărârea definitivă a Judecătoriei Chișinău, sectorul Botanica din 20 noiembrie 2007 nu a fost executată nici până în prezent, ceea ce confirmă caracterul excesiv al duratei procedurii de executare și încălcarea dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Solicită FPC „ROLF-BAC” SRL admiterea acțiunii, repararea prejudiciului material primar în sumă 20 286,69 lei, prejudiciului material sub forma dobânzii de întârziere prin încasarea sumei în mărime de 44 009,44 lei, prejudiciului moral în mărime de 3 352, 80 euro și compensarea cheltuielilor judiciare în mărime de 10 000 lei (f. d. 4 – 40).

La 20 februarie 2025, reclamantul a depus cerere de chemare în judecată concretizată, fără a modifica temeiul acțiunii, relevând că modificările vizează actualizarea și majorarea cuantumului pretențiilor, determinate de trecerea timpului și continuarea stării de neexecutare a hotărârii judecătorești.

Astfel, reclamantul a menționat că, de la data depunerii cererii inițiale – 21 mai 2024 – și până la data ședinței de pregătire a cauzei – 20 februarie 2025, perioadă de aproximativ 9 luni, hotărârea judecătorească a rămas neexecutată, fapt ce a generat majorarea prejudiciului.

În temeiul calculelor anexate, prejudiciul material a fost estimat la suma de 2 168, 98 lei, iar prejudiciul moral la suma de 228, 60 euro.

În consecință, prin cererea concretizată s-a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil și obligarea statului la repararea prejudiciului în forma actualizată, respectiv: prejudiciul material principal în sumă de 20 286, 69 lei, dobânda de întârziere în sumă de 46 178, 42 lei, prejudiciul moral în sumă de 3 581, 40 euro și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei (f. d. 56 – 60).

Ulterior, la 22 decembrie 2025 reclamantul a depus o nouă cerere de concretizare prin care a actualizat cuantumul pretențiilor ca urmare a prelungirii perioadei de neexecutare și a solicitat repararea prejudiciului în forma actualizată, incluzând: prejudiciul material principal în sumă de 20 286, 69 lei, dobânda de întârziere în sumă de 48 399, 82 lei, prejudiciul moral în sumă de 3842, 20 euro și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei (f. d. 139 – 146).

La 28 martie 2025, pârâtul Ministerul Justiției a depus referința prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

În motivarea referinței a indicat faptul că, răspunderea statului este reglementată de Legea nr. 87/2011 și se analizează în funcție de criterii precum complexitatea cauzei, comportamentul părților și al autorităților.

A susținut că neexecutarea se datorează în principal situației materiale precare a debitorului, care nu deține bunuri sau venituri, iar executorul judecătoresc a acționat conform legii, fără lipsă de diligență.

Totodată, s-a arătat că statul nu poate garanta executarea efectivă a oricărei hotărâri civile, ci doar trebuie să asigure un cadru legal adecvat pentru executare, iar inițierea și menținerea procedurii depind de voința creditorului.

În acest context s-a invocat și faptul că, potrivit datelor executorului, debitorul nu dispune de bunuri sau mijloace financiare ce ar putea fi urmărite pentru stingerea datoriei.

În esență, din raportul executorului judecătoresc rezultă că, odată cu fiecare înaintare spre executare a titlului executoriu, au fost dispuse măsuri de asigurare, inclusiv interdicția de înstrăinare a bunurilor debitorului, aplicată în mod repetat și menținută pe toată durata procedurii, astfel încât eventualele bunuri sau mijloace financiare dobândite ulterior să poată fi urmărite.

Totodată, se relevă că părțile au fost citate pentru a li se aduce la cunoștință drepturile și obligațiile în cadrul procedurii de executare, inclusiv posibilitatea de conciliere sau stabilirea modalității de executare, însă niciuna dintre acestea nu s-a prezentat și nu au comunicat motivele neprezentării.

În ceea ce privește conduita creditorului, se indică faptul că acesta a fost în repetate rânduri invitat să participe la acțiunile de executare, inclusiv la deplasările la domiciliul debitorului în vederea identificării bunurilor și aplicării sechestrului, însă nu s-a conformat acestor solicitări, nu a participat la actele de executare și nu a oferit sprijinul necesar, deși, potrivit legii, la efectuarea unor acte de executare silită avea obligația de a contribui activ la realizarea acestora.

De asemenea, se menționează că, creditorul nu a solicitat în mod expres întreprinderea unor acțiuni concrete de executare silită și nu a avansat cheltuielile necesare efectuării actelor de executare, deși aceste obligații îi revin conform Codului de executare.

Cu toate acestea, executorul judecătoresc a continuat din oficiu verificările periodice privind situația patrimonială a debitorului, în scopul identificării bunurilor, însă fără rezultat, debitorul neavând bunuri sau venituri care să poată fi urmărite.

De asemenea a indicat că, documentul executoriu a fost restituit creditorului prin încheierea nr. 058-91r/2014 din 02 ianuarie 2025, fiind executat doar parțial, iar executorul s-a aflat în imposibilitatea obiectivă de a realiza executarea integrală într-un termen mai restrâns.

În aceste condiții, se concluzionează că executorul a manifestat diligență și a întreprins acțiunile necesare, fără a i se putea imputa tergiversarea procedurii de executare.

În esență, Ministerul Justiției a susținut că, pretențiile reclamantului privind acordarea prejudiciului moral sunt neîntemeiate, întrucât Legea nr. 87/2011 nu consacră un drept automat la astfel de despăgubiri, în lipsa unor probe care să demonstreze existența și întinderea suferințelor invocate.

S-a indicat că, instanța este obligată să evite evaluări arbitrare și să acorde, eventual, doar o satisfacție echitabilă, proporțională cu circumstanțele cauzei, iar suma solicitată de reclamant este exagerată și nejustificată.

Totodată, s-a invocat că, potrivit art. 5 din Legea nr. 87/2011, simpla constatare a încălcării dreptului poate constitui, în sine, o satisfacție echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral, fără a fi necesară acordarea unor compensații bănești.

Ministerul a mai subliniat că, deși sarcina de a demonstra lipsa prejudiciului moral îi revine, în mod corelativ, reclamantul are obligația de a proba existența acestuia, or în speță nu a fost indicat concret în ce mod s-a manifestat prejudiciul moral și nici nu au fost prezentate dovezi în acest sens.

Referitor la pretențiile materiale, s-a menționat faptul că, potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87/2011, instanța nu poate dispune încasarea creanței principale ca urmare a constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil, iar acordarea dobânzii de întârziere, derivată din această creanță, este la rândul său neîntemeiată. Or, admiterea unor astfel de pretenții ar echivala cu substituirea statului în locul debitorului din procedura de executare, ceea ce contravine cadrului legal.

În final, s-a concluzionat că instanța nu trebuie să prezume automat existența unui prejudiciu doar din faptul invocării încălcării dreptului, ci trebuie să verifice, în baza probelor, atât existența încălcării, cât și a prejudiciului, iar în lipsa unui suport probatoriu, acțiunea urmează a fi respinsă, fiind una formală și declarativă.

Totodată, s-a invocat jurisprudența CtEDO, potrivit căreia, în anumite situații, simpla recunoaștere a încălcării constituie o satisfacție echitabilă suficientă (f. d. 68 – 75).

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului – avocata Natalia Vladimirov și administratorul Victor Poporcea, au susținut acțiunea și au solicitat admiterea acesteia, în baza motivelor expuse în cererea de chemare în judecată și a cererilor de concretizare.

Reprezentantul pârâtului Ministerului Justiției – Nicolae Nigai în ședința de judecată a pledat pentru respingerea acțiunii pe motivele invocate în referință.

Executorul judecătoresc Veronica Casian nu s-a prezentat în ședința de judecată, deși a fost înștiințată legal și i s-a solicitat prezentarea copiei procedurii de executare.

Instanța reține că au fost întreprinse toate măsurile necesare pentru citarea acesteia, inclusiv prin citație, telefonogramă și înștiințare la adresa electronică indicată la dosar, însă fără rezultat și fără a fi comunicat vreun motiv al neprezentării.

În aceste condiții, având în vedere dispozițiile art. 205 alin. (4) și art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța a apreciat că neprezentarea intervenientului accesoriu nu

împiedică examinarea cauzei și a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa executorului judecătoresc.

Audiind participanții la proces, examinând cauza prin prisma probelor administrate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea, din următoarele motiv.

În conformitate cu prevederile art. 5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile, libertăţile şi interesele legitime încălcate.

Potrivit art. 20 alin. (1) – (2) din Constituţia Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Conform art. 9 alin. (1) – (2) lit. c) Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi și obligații.

În ședința de judecată s-a constatat, dar și din actele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-1551/06 din 18 iulie 2006, a fost admisă acțiunea înaintată de ***** Elena împotriva FPC „ROLF-BAC” SRL cu privire recunoașterea concedierii ilegale, încasarea despăgubirilor materiale și morale.

S-a recunoscut ilegală concedierea Elenei ***** din funcția de contabil – șef la FPC „ROLF-BAC” SRL în baza ordinului din 26 decembrie 2005. S-a încasat de la FPC „ROLF-BAC” SRL în beneficiul Elenei ***** compensația alternativă restabilirii la serviciu în sumă de 5 280 le și s-a obligat FPC „ROLF-BAC” SRL să indice în carnetul de muncă a Elenei ***** motivul încetării contractului individual de muncă prevăzut de art. 85 din Codul muncii.

S-a încasat suma de 11 146, 67 lei cu titlu de salariu mediu lunar pentru perioada absenței forțate de la serviciu, de la 01 ianuarie 2006 – 18 iulie 2006, suma de 37 314 lei, cu titlu de dobândă de întârziere în cuantum de 5%, calculată pentru neachitarea la timp a diferenței dintre salariul stabilit și salariul efectiv plătit pentru perioada mai–decembrie 2005 – 06 iunie 2006, suma de 812, 31 lei cu titlu de compensație pentru concediul nefolosit, suma de 1 760 cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 1 975 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f. d. 12 – 13).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2006, apelurile declarate de FPC „ROLF-BAC” SRL și ***** Elena au fost respinse, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Botanica nr. 2-1551/06 din 18 iulie 2006 (f. d. 14).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2007, recursul declarat de FPC „ROLF-BAC” SRL a fost admis parțial.

S-a modificat decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2006, hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-1551/06 din 18 iulie 2006 precum și hotărârea suplimentară din 04 august 2006, în partea ce ține de pretențiile Elenei ***** privind încasarea diferenței dintre salariul stabilit și cel efectiv achitat și a penalității pentru întârzierea achitării salariului.

S-a redus cuantumul sumei stabilite cu titlu de diferență salarială de la 2 880 lei la 720 lei, iar cuantumul penalității de întârziere de la 37 314 lei la 6 480 lei.

În rest, dispozițiile hotărârilor contestate au fost menținute fără modificări (f. d. 15).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2007, pronunțată în cauza nr. 2 – 3920/07 la cererea FPC „ROLF-BAC” SRL împotriva Elenei ***** cu privire la întoarcerea executării, instanța a dispus încasarea de la ***** Elena în beneficiul FPC „ROLF-BAC” SRL a sumei de 30 834 lei, reprezentând despăgubiri achitate în plus (f. d. 16).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2008, apelul declarat de către ***** Elena a fost respins (f. d. 17 – 18).

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2012, pronunțată în cauza nr. 2 - 230/2011, instanța a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de FPC „ROLF-BAC” SRL împotriva Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Elena ***** și executorul judecătoresc Veronica Casian cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

S-a constatat încălcarea dreptului la executare în termen a hotărârii judecătorești din 20 noiembrie 2007 la cererea FPC „ROLF-BAC” SRL împotriva Elenei ***** cu privire la întoarcerea executării și s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficului FPC „ROLF-BAC” SRL suma de 8 158, 68 lei cu titlu de prejudiciu material, iar în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f. d. 20 – 22)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012, recursurile declarate de FPC „ROLF-BAC” SRL și Ministerul Finanțelor au fost respinse, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2012 în cauza civilă nr. 2 - 230/2011 (f. d. 23 – 26).

La 21 mai 2014, executorul judecătoresc Veronica Casian a informat FPC „ROLF-BAC” SRL că, deține în procedura de executare documentul executoriu nr. 2 - 3920/07 din 20 noiembrie 2007 emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău cu privire la încasarea de la Elena ***** în beneficiul FPC „ROLF-BAC” SRL a sumei de 30 834 lei cu titlu de despăgubiri achitate în plus (f. d. 27).

La 18 ianuarie 2024, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova” (nr. 9353/13 și alte 7 cereri), definitivă din aceeași dată, unde printre altele Curtea a acordat companiei reclamante FPC „ROLF-BAC” SRL suma de 1 600 de euro pentru prejudiciul moral, și 250 de euro pentru costuri și cheltuieli (f. d. 28 – 34).

FPC „ROLF-BAC” SRL la 14 februarie 2024 a depus cerere prin poșta terestră către executorul judecătoresc Veronica Casian, solicitând informația despre derularea proceduri de executare a titlului executoriu nr. 2-3920/07.

De asemenea, potrivit raportului motivat al executorului judecătoresc Veronica Casian, prezentat la solicitarea Ministerului Justiției și anexat la referința depusă la dosar, instanța reține că neexecutarea integrală a hotărârii judecătorești a fost determinată atât de lipsa bunurilor urmăribile ale debitorului, cât și de lipsa unei implicări active a creditorului în procedura de executare, în pofida măsurilor întreprinse repetat de executorul judecătoresc (f. d. 73 – 74).

Instanța observă că, potrivit încheierii executorului judecătoresc Veronica Casian nr. 058-91r/2014 din 02 ianuarie 2025, documentul executoriu nr. 2-3920/07 din 20 noiembrie 2007 a fost restituit creditorului, constatându-se că executarea a fost realizată doar parțial, iar debitorul nu dispune de bunuri sau venituri suficiente pentru satisfacerea creanței, iar creditorul nu a avansat cheltuielile de executare, acestea fiind suportate de executorul judecătoresc din oficiu, fapt reținut ca temei suplimentar pentru restituirea documentului executoriu (f. d. 75).

Conform art. 16 alin. (1) - (2) din Codul de procedură civilă, hotărîrile, încheierile, ordonanţele şi deciziile judecătoreşti definitive, precum şi dispoziţiile, cererile, delegaţiile,

citaţiile, alte adresări legale ale instanţei judecătoreşti, sînt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătoreşti, dispoziţiilor, cererilor, delegaţiilor, citaţiilor, altor adresări legale, precum şi lipsa de consideraţie faţă de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod şi în alte legi.

Instanța notează că, aplicabile speței sunt prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care la art. 1 stabilește că, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti.

Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 2 alin. (1), (4), (6) al Legii citate, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat.

Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

Articolul 6§1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, este apreciat caracterul rezonabil al duratei unei proceduri de executare în funcție de diverse criterii, precum complexitatea procedurii de executare, comportamentul părții interesate și al autorităților competente, valoarea și natura sumei acordate de instanță.

Aceste standarde au fost transpuse și în legislația națională, în special art. 70 alin. (1) din Codul de executare, potrivit căruia documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului judecătoresc.

Instanța subliniază că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, statul poate răspunde pentru o datorie neexecutată de către un privat dacă nu depus diligență întru asigurarea executării.

În acest sens, Curtea reaminteşte că, potrivit practicii sale, „nerecuperarea unei datorii, din cauză că debitorul nu posedă bunuri, nu poate fi imputată statului pârât, decît şi în măsura în care această omisiune este imputabilă autorităţilor naţionale (a se vedea Poláčik c. Slovaciei, § 64).

În același timp, conform art. 4 alin. (1) al Legii, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Aplicând aceste criterii la circumstanțele cauzei, instanța reține că executarea unei hotărâri judecătorești este o etapă esențială pentru realizarea dreptului recunoscut creditorului.

Acest drept trebuie realizat efectiv și într-un termen rezonabil, prin acțiuni eficiente ale executorului judecătoresc, ținând cont de complexitatea procedurii, comportamentul părților și conduita autorităților.

În cazul în care aceste cerințe nu sunt respectate, devine aplicabil mecanismul prevăzut de Legea nr. 87/2011, care permite constatarea încălcării dreptului și acordarea unei satisfacții echitabile.

Instanța subliniază că nu este suficientă existența unor acțiuni formale de executare, ci este necesar ca acestea să conducă la un rezultat efectiv.

În speță, în pofida constatării anterioare prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, din 19 ianuarie 2012, rămasă definitivă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012, a încălcării dreptului FPC „ROLF-BAC” SRL la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 20 noiembrie 2007, instanța reține că această hotărâre nu a fost executată integral nici până în prezent.

Deși în cadrul acelei proceduri s-a acordat o despăgubire cu titlu de prejudiciu material, executarea titlului executoriu nu a fost realizată pe deplin, existând o restanță neachitată.

Instanța reține că, prin hotărârea Judecătoriei Râșcani din 19 ianuarie 2012 s-a constatat că executarea hotărârii judecătorești a fost realizată doar parțial, iar activitatea insuficientă a organelor de executare a condus la încălcarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, instanța a reținut atunci că autoritățile nu au întreprins toate măsurile rezonabile în vederea executării hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului.

Cu toate acestea, nici ulterior pronunțării hotărârii executarea obligației nu a fost realizată integral.

În aceste condiții, instanța constată că, dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești continuă să fie afectat.

Concomitent, instanța reține că, prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 ianuarie 2024, pronunțată în cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova”, s-a constatat că, în privința FPC „ROLF-BAC” SRL, procedura de executare a hotărârii judecătorești din 20 noiembrie 2007 era „în curs”, depășind o durată de peste 15 ani și jumătate, fiind acordată suma de 1 600 euro cu titlu de prejudiciu moral și 250 euro pentru costuri și cheltuieli.

Instanța reține că, această compensație reprezintă o satisfacție acordată pentru perioada analizată de Curtea Europeană până la pronunțarea hotărârii „Mereacre și alții vs. Republica

Moldova” ca fiind una de neexecutare a hotărârii în partea în care este vizată și FPC „ROLF-BAC” SRL și confirmă caracterul îndelungat și ineficient al procedurii de executare, evidențiind faptul că dreptul reclamantului nu a fost realizat efectiv într-un termen rezonabil.

Totodată, instanța subliniază că acordarea unei satisfacții echitabile de către Curtea Europeană nu echivalează cu executarea obligației stabilite prin hotărârea judecătorească națională și nu înlătură obligația autorităților competente de a asigura executarea efectivă a acesteia.

Dimpotrivă, prin mențiunea expresă că, executarea este „în curs”, Curtea Europeană a confirmat caracterul continuu al neexecutării.

În aceste condiții, instanța apreciază că, analiza prezentei cauze poate viza exclusiv perioada ulterioară pronunțării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv începând cu 19 ianuarie 2024.

Or reclamantului i-au fost deja acordate despăgubiri pentru neexecutarea hotărârii judecătorești din 20 noiembrie 2007, atât prin hotărârea instanței naționale din 19 ianuarie 2012, cât și prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 ianuarie 2024.

Instanța subliniază că intervalele anterioare acestei perioade nu mai pot face obiectul unei noi examinări, întrucât încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești a fost deja constatată atât prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2012, cât și prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 ianuarie 2024.

În continuare, instanța reține că lipsa prezentării executorului judecătoresc și a materialelor procedurii de executare nu a împiedicat examinarea cauzei, întrucât informațiile relevante rezultă din raportul motivat din 27 martie 2025 prezentat de executorul judecătoresc Veronica Casian la solicitarea Ministerului Justiției.

Potrivit acestui raport, procedura de executare a documentului executoriu nr. 2-3920/07 din 20 noiembrie 2007 a fost inițiată la 19 mai 2010 în cadrul Oficiului de executare Botanica, având ca obiect încasarea din contul ***** Elena în beneficiul FPC „ROLF-BAC” SRL a sumei de 30 834 lei, executarea fiind realizată doar parțial, restanța constituind 20 286,69 lei.

Din raport rezultă că documentul executoriu a fost înaintat în mod repetat spre executare și restituit creditorului pe motivul imposibilității executării, constatându-se de fiecare dată că debitorul nu dispune de bunuri mobile sau imobile și nici de alte mijloace financiare care pot fi urmărite în vederea stingerii datoriei.

Totodată, executorul judecătoresc a menționat că, la fiecare reluare a procedurii de executare, au fost aplicate măsuri de asigurare, inclusiv interdicții asupra bunurilor debitorului, asupra bunurilor care ar putea fi dobândite ulterior, aceste interdicții fiind aplicate în mod repetat și neanulate până în prezent.

Instanța mai reține că, după modificările legislative privind sistemul de executare, executorul judecătoresc Veronica Casian a preluat procedura de executare și a citat părțile pentru comunicarea drepturilor și obligațiilor, inclusiv pentru examinarea posibilității de conciliere și determinarea modalității de executare, însă niciuna dintre părți nu s-a prezentat și nu a informat executorul despre motivele neprezentării.

Din același raport rezultă că reclamantului i-au fost expediate mai multe solicitări pentru a se prezenta la efectuarea deplasărilor la domiciliul debitorului în vederea identificării bunurilor și aplicării sechestrului, însă acesta nu s-a conformat solicitărilor executorului judecătoresc și nu a avansat cheltuielile de executare.

Totodată, executorul judecătoresc a menționat că, în pofida neparticipării creditorului și a neavansării cheltuielilor de executare, a continuat verificările periodice privind bunurile debitorului, în vederea realizării dreptului recunoscut prin documentul executoriu.

Instanța ține cont de aceste argumente, însă evidențiază că simpla efectuare periodică a verificărilor formale privind existența bunurilor debitorului și aplicarea repetată a interdicțiilor asupra unor eventuale bunuri viitoare nu poate fi calificată, prin ea însăși, drept o executare efectivă și diligentă în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană.

Or după pronunțarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 ianuarie 2024, autorităților naționale le revenea obligația pozitivă de a manifesta o diligență sporită și efectivă în vederea realizării creanței recunoscute prin hotărârea judecătorească irevocabilă.

Cu toate acestea, din materialele cauzei nu rezultă că după această dată ar fi fost întreprinse măsuri noi, concrete și efective orientate spre identificarea surselor de venit ale debitorului, urmărirea eventualelor drepturi patrimoniale ori valorificarea altor mecanisme legale de executare, procedura limitându-se, în esență, la reiterarea unor măsuri care anterior nu au produs niciun rezultat efectiv.

Totodată, instanța reține că din materialele cauzei nu rezultă efectuarea unor verificări efective și actualizate privind eventualele venituri oficiale ale debitorului, drepturile sale patrimoniale curente, sursele periodice de venit ori alte bunuri susceptibile urmăririi silite ulterior pronunțării hotărârii CtEDO din 18 ianuarie 2024.

În continuare, instanța observă că reclamantul, la 14 februarie 2024, a depus cerere către executorul judecătoresc Veronica Casian, recepționată la aceeași dată, prin care a solicitat informații privind derularea procedurii de executare a titlului executoriu nr. 2-3920/07 și măsurile întreprinse în vederea executării silite.

Această împrejurare demonstrează că, imediat după pronunțarea hotărârii Curții Europene, reclamantul a manifestat o conduită activă, solicitând informații și urmărind desfășurarea procedurii de executare.

Cu toate acestea, din materialele dosarului nu rezultă că ulterior acestei solicitări, ar fi fost realizate măsuri efective care să conducă la executarea integrală a hotărârii judecătorești.

Prin încheierea nr. 058-91r/2014 din 02 ianuarie 2025, executorul judecătoresc Veronica Casian a restituit creditorului FPC „ROLF-BAC” SRL documentul executoriu nr. 2-3920/07, constatându-se imposibilitatea executării integrale, invocând prevederile art. 86 alin. (1) din Codul de executare.

Această încheiere a fost contestată, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 aprilie 2025, cererii nu i s-a dat curs, iar ulterior, prin încheierea din 20 mai 2025, aceasta a fost restituită pe motivul neînlăturării neajunsurilor indicate de instanță.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2025, au fost casate încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 aprilie 2025 și 20 mai 2025, cauza fiind remisă la aceeași instanță pentru soluționarea chestiunii privind intentarea procedurii.

Prin urmare, instanța reține că perioada pertinentă și pasibilă de despăgubiri ca termen de neexecutare în prezenta cauză este cuprinsă între 19 ianuarie 2024, data ulterioară pronunțării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova”, și respectiv 22 decembrie 2025, dată până la care reclamantul a invocat continuarea stării de neexecutare prin cererea concretizată depusă în prezenta cauză.

Or la data examinării prezentei cauze încheierea executorului judecătoresc de restituire a documentului executoriu este contestată și respectiv nu poate produce efecte în sensul încetării procedurii de executare și respectiv inexistenței unei astfel de proceduri pendinte.

Instanța subliniază că împrejurarea lipsei bunurilor debitorului, precum și neavansarea cheltuielilor de executare, nu pot justifica, în sine, menținerea pe termen îndelungat a unei stări de neexecutare, în condițiile în care dreptul reclamantului este consacrat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Instanța nu ignoră faptul că reclamantul nu s-a conformat integral tuturor solicitărilor executorului judecătoresc privind participarea la anumite acte de executare și avansarea cheltuielilor aferente.

Totuși, aceste împrejurări nu sunt de natură să exonereze statul de obligația sa pozitivă de a asigura executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive, în special în condițiile în care procedura de executare se află în derulare de peste 15 ani și încălcarea dreptului reclamantului a fost deja constatată atât la nivel național, cât și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Mai mult, din materialele cauzei nu rezultă că neparticiparea creditorului la anumite acte de executare ar fi constituit cauza directă și determinantă a imposibilității executării hotărârii judecătorești.

Totodată, instanța reține că reclamantul nu a rămas în pasivitate, acesta depunând la 09 aprilie 2025 cerere de contestare a actelor executorului judecătoresc împotriva ***** Elena, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Casian Veronica, prin care a contestat restituirea documentului executoriu nr. 2-3920/07.

Aceste împrejurări confirmă că reclamantul a manifestat o conduită activă în vederea continuării executării hotărârii judecătorești și contestării măsurilor care au condus la restituirea documentului executoriu.

Subsecvent, instanța reține că, din înscrisurile prezentate de reclamant, inclusiv încheierile judecătorești din alte proceduri de executare distincte ce o vizează pe debitoarea ***** Elena, rezultă un comportament activ al acesteia în cadrul procedurilor de executare, manifestat prin contestarea actelor executorului judecătoresc.

Astfel, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău din 27 iunie 2020, debitoarea a contestat măsurile de executare, inclusiv aplicarea sechestrului asupra contului său, invocând caracterul ilegal al urmăririi veniturilor sale, instanța constatând parțial temeinicia acestor pretenții și reținând încălcări ale normelor de executare de către executorul judecătoresc.

De asemenea, dintr-o altă încheiere judecătorească din 18 noiembrie 2019 rezultă că debitoarea a contestat actele de executare și a invocat neregularități privind intentarea procedurii de executare și comunicarea actelor, contestația fiind însă respinsă ca neîntemeiată.

Aceste circumstanțe denotă că, în alte proceduri de executare, au fost întreprinse măsuri concrete de urmărire a veniturilor sau bunurilor debitoarei, iar aceasta a intervenit activ, contestând actele executorului judecătoresc.

Instanța nu utilizează aceste împrejurări pentru a stabili existența unor bunuri concrete urmăribile în prezenta procedură, ci pune în evidență caracterul activ al debitoarei și existența unor măsuri de executare efective în alte dosare de executare pendinte.

Or, chiar dacă în alte dosare debitoarea a contestat măsurile de executare, în speța de față nu rezultă că ar fi existat astfel de demersuri care să fi blocat în mod efectiv executarea.

Instanța apreciază critic susținerile executorului judecătoresc expuse în raportul motivat, precum și poziția reprezentantului Ministerului Justiției, potrivit cărora în cadrul procedurii de executare au fost întreprinse toate măsurile rezonabile necesare executării documentului executoriu nr. 2-3920/07.

Or deși din raport rezultă că procedura de executare a fost reluată în mod repetat, fiind aplicate măsuri de asigurare și efectuate verificări privind situația patrimonială a debitorului, executarea hotărârii judecătorești a rămas realizată doar parțial, restanța neachitată constituind 20 286,69 lei.

Instanța reține că executorul judecătoresc a invocat lipsa bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului, precum și faptul că creditorul nu a avansat cheltuielile de executare și nu s-a prezentat la anumite acte de executare.

Totodată, instanța nu poate ignora că reclamantul a manifestat interes față de executarea hotărârii judecătorești, inclusiv prin solicitarea informațiilor privind mersul executării după pronunțarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului și prin contestarea încheierii de restituire a documentului executoriu.

În aceste condiții, instanța apreciază că, deși procedura de executare a implicat dificultăți determinate de lipsa bunurilor urmăribile ale debitorului, măsurile întreprinse în cadrul executării nu au fost suficiente pentru realizarea efectivă a dreptului reclamantului într-un termen rezonabil și pentru a demonstra existența unei diligențe efective și continue din partea autorităților însărcinate cu executarea.

Așadar, instanța consideră că, contrar susținerilor Ministerului Justiției, FPC „ROLF-BAC” SRL este îndreptățită să pretindă constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești într-un termen rezonabil pentru perioada analizată, precum și repararea prejudiciului cauzat prin menținerea stării de neexecutare.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, instanța reține că în urma constatării încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, devine incident mecanismul prevăzut de art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, potrivit căruia în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Articolul 2036 din Codul civil prevede că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe fizice şi psihice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţia, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. În urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreștii, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului material, moral, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Potrivit dispoziţiilor art. 2037 alin. (1) din Codul civil, mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța reține că în cazul persoanelor juridice, prejudiciul moral se poate manifesta prin afectarea exercitării drepturilor patrimoniale, menținerea unei stări de incertitudine privind

realizarea creanței, dificultăți în planificarea activității și frustrările generate de imposibilitatea valorificării efective a unui drept recunoscut prin hotărâre judecătorească.

Totodată, instanța subliniază că potrivit doctrinei, dar și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prejudiciul moral al persoanei juridice se poate exterioriza prin menținerea unei stări de incertitudine juridică, afectarea activității normale a întreprinderii, dificultăți în adoptarea deciziilor strategice și imposibilitatea valorificării efective a unui drept recunoscut printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Totodată, instanța reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și persoanele juridice pot pretinde repararea prejudiciului moral în situațiile în care durata excesivă a procedurilor sau neexecutarea hotărârilor judecătorești generează o stare continuă de incertitudine juridică și afectează exercițiul efectiv al drepturilor patrimoniale recunoscute printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza „Comingersoll SA vs. Portugalia" (hotărârea din 06 aprilie 2000, cererea nr. 35382/97), a reținut că și o persoană juridică poate suferi un prejudiciu moral rezultat din durata excesivă a procedurilor judiciare, prejudiciu care se poate manifesta prin starea de incertitudine, perturbarea administrării societății, dificultăți în adoptarea deciziilor și inconvenientele create organelor de conducere ale întreprinderii.

În aceste condiții, instanța apreciază că menținerea unei stări de neexecutare a afectat în mod direct realizarea efectivă a drepturilor patrimoniale ale reclamantului și a menținut o stare continuă de incertitudine juridică privind valorificarea creanței recunoscute prin hotărârea judecătorească irevocabilă.

Totodată, instanța reține că simpla constatare a încălcării dreptului nu reprezintă, în circumstanțele prezentei cauze, o satisfacție echitabilă suficientă, având în vedere caracterul continuu al neexecutării și durata excesivă a acesteia.

La determinarea cuantumului despăgubirii, instanța ține cont de durata perioadei analizate, caracterul continuu al încălcării, conduita participanților la procedura de executare, interesul reclamantului în realizarea sumei de bani, precum și de jurisprudența națională și a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze similare, inclusiv cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova".

Totodată, instanța reține că perioada examinată în prezenta cauză este distinctă și ulterioară perioadelor deja analizate prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2012 și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 ianuarie 2024, motiv pentru care despăgubirea acordată în prezenta cauză urmează să reflecte exclusiv consecințele menținerii stării de neexecutare pentru intervalul analizat în prezentul litigiu.

Instanța apreciază că suma solicitată de reclamant urmează a fi redusă la un cuantum rezonabil și proporțional, care să aibă un caracter compensatoriu.

La stabilirea cuantumului despăgubirii morale, instanța ține cont că perioada examinată în prezenta cauză este semnificativ mai redusă decât perioada analizată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „Mereacre și alții vs. Republica Moldova", unde reclamantului i-a fost acordată suma de 1 600 euro pentru o perioadă de neexecutare considerabil mai îndelungată.

Prin urmare, instanța consideră că suma de 1 000 euro, în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării, reprezintă o satisfacție echitabilă, rezonabilă și proporțională pentru prejudiciul moral cauzat reclamantului prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în perioada 19 ianuarie 2024 – 22 decembrie 2025."

În ceea ce privește pretențiile reclamantului privind încasarea sumei de 20 286,69 lei cu titlu de prejudiciu material, precum și a dobânzii de întârziere în sumă de 46 178,42 lei, instanța le va respinge ca neîntemeiate.

Instanța reține că, mecanismul prevăzut de Legea nr. 87/2011 are ca obiect repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și nu reprezintă o procedură alternativă de executare silită sau un mecanism prin care instanța poate dispune încasarea directă a creanței stabilite prin titlul executoriu.

Totodată, art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87/2011 stabilește expres că, instanţa de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

În aceste condiții, instanța apreciază că suma restantă solicitată de reclamant reprezintă însăși obligația stabilită prin hotărârea judecătorească a cărei executare se invocă, iar dobânda de întârziere solicitată derivă direct din această obligație și are caracter accesoriu față de creanța principală.

Prin urmare, atât pretenția privind încasarea sumei restante de 20 286,69 lei, cât și pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 46 178,42 lei nu pot fi examinate și admise în cadrul prezentei proceduri întemeiate pe Legea nr. 87/2011, motiv pentru care aceste capete de cerere urmează a fi respinse.

Dintr-o altă perspectivă instanța relevă că, dobânda de întârziere ar putea fi recuperată sau în cadrul procedurii de executare în cazul în care se întrunesc condițiile de a solicita dobânda pentru perioada de neexecutare, sau într-o procedură contencioasă distinctă, neavând la bază prevederile Legii nr. 87/2011, care nu înglobează aprecierea și soluționarea unor astfel de pretenții.

Instanța de judecată a ținut cont, la examinarea prezentei cauze, de termenul de 3 luni prevăzut de Legea nr. 87/2011 pentru examinarea unor astfel de litigii.

Totodată, instanța constată că acest termen a fost depășit ca urmare a circumstanțelor pe parcursul examinării cauzei, inclusiv depunerea cererilor de amânare de către reprezentantul pârâtului în vederea prezentării referinței, raportului executorului judecătoresc și a înscrisurilor relevante pentru soluționarea litigiului, imposibilitatea prezentării reprezentantului reclamantului ședința de judecată din motive obiective, precum și necesitatea citării repetate a executorului judecătoresc și solicitării materialelor aferente procedurii de executare.

Instanța reține că administrarea acestor probe a fost necesară pentru examinarea completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, în special în contextul verificării măsurilor întreprinse în procedura de executare și al aprecierii conduitei participanților la executare.

În aceste condiții, instanța apreciază că depășirea termenului prevăzut de lege nu a fost determinată de o perioadă de inactivitate procesuală imputabilă instanței, ci de necesitatea asigurării respectării principiului contradictorialității, dreptului la apărare și examinării efective a tuturor circumstanțelor relevante cauzei.

Cu referire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, făcând aplicarea prevederilor art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1) și alin. (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța reține că FPC „ROLF-BAC” SRL a solicitat încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de cheltuieli pentru asistența juridică prestată de avocatul Natalia Vladimirov, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 15 din 19 februarie 2025, anexat la materialele cauzei (f. d. 58).

Având în vedere admiterea parțială a acțiunii, instanța de judecată va încasa de la pârât în beneficiul reclamantului, proporțional pretențiilor admise din acțiune, suma de 6 000 (șase mii)

lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în partea încasării sumei ce depășește cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate reclamantului în prezentul proces, solicitarea va fi respinsă.

În conformitate cu art. art. 94, 96, 236, 238-241 și 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată –

h o t ă r ă ș t e :

Cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „ROLF-BAC" SRL, se admite parțial.

Se constată încălcarea pentru perioada 19 ianuarie 2024 – 22 decembrie 2025 a dreptului FPC „ROLF-BAC" SRL la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-3920/07 din 20 noiembrie 2007.

Se încasează de la bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul FPC „ROLF-BAC" SRL, IDNO 1002600020724, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 28, ap. (of.) 62, suma de 1 000 (una mie) euro, în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil în perioada 19 ianuarie 2024 – 22 decembrie 2025 a hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-3920/07 din 20 noiembrie 2007, precum și suma de 6 000 (șase mii) lei cu titlu de asistență juridică proporțional pretențiilor admise din acțiune.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea constatării perioadei de neexecutare ce depășește limita temporală indicată în prezenta hotărâre, încasării prejudiciului material pretins în mărime de 20 286,59 lei materializat în suma adjudecată spre încasare prin hotărârea neexecutată, dobânzii de întârziere în mărime de 48 399,82 lei, compensării excedentului prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată încasate prin prezenta hotărâre, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței,
Judecător **Petru Harmaniuc**